

4. Interpelácia poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky S. Gaborčákovej na ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky J. Richtera podaná 17. januára 2019 vo veci nárokov na materskú dávku

Soňa Gaborčáková
poslankyňa NR SR

SEKRETARIAT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 17-01-2019		
Číslo spisu: 7208-30/2019		
Listy: 1/-	Prílohy: 1/3	
RZ	ZH	LU

Bratislava, 17. januára 2019

Vážený pán minister,

v súlade s článkom 80 Ústavy Slovenskej republiky a § 129 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, si Vám dovoľujem podať interpeláciu vo veci nepriznávania nároku na dávku materské otcom, ktorí súčasne vykonávajú pracovnú činnosť.

Na základe podnetov od viacerých občanov a následne i medializovaných informácií je zrejmé, že približne od septembra, resp. októbra 2018 posudzuje Sociálna poisťovňa nároky otcov na dávku materské rozdielnym spôsobom oproti predošlým mesiacom až rokom, a to napriek tomu, že otcovia splnili zákonné podmienky a príslušné právne predpisy sa nezmenili. Jedná sa o prípady, keď otec dieťaťa popri poberaní dávky materské súčasne vykonáva aj zárobkovú činnosť.

Zo zákona o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) a zo Zákonníka práce vyplýva, že uplatnenie nároku na materské ako dávky nemocenského poistenia nie je viazané na čerpanie materskej dovolenky (v prípade matiek), resp. rodičovskej dovolenky (v prípade otcov) u zamestnávateľa. Jedinou podmienkou v tomto prípade je, aby poistenec nemal počas poberania dávky materské príjem z tej zárobkovej činnosti, ktorá je základom pre povinné nemocenské poistenie, v súvislosti s ktorým vznikol nárok na dávku materské. Inými slovami, príslušné právne predpisy nezakazujú, aby poistenec (či už matka alebo otec dieťaťa) popri čerpaní dávky materské mal príjem z iného zamestnania, z ktorého materské nepoberá.

Vzhľadom na narastajúci počet otcov, ktorí žiadajú o dávku materské, je možné sa domnievať, že Sociálna poisťovňa účelovo vyrába problémy s nepriznávaním nároku na dávku materské, zrejme aj v snahe odradiť, resp. znížiť počet poberateľov dávky materské, a tým ušetriť finančné prostriedky. Z dostupných štatistických údajov je zrejmý vysoký záujem o priznanie nároku na dávku materské otcom dieťaťa, keďže počet žiadateľov mužského pohlavia sa každým rokom takmer zdvojnásobuje - v roku 2015 išlo o 1731 poberateľov, v roku 2016 o 3076 poberateľov, v roku 2017 o 6553 poberateľov a v roku 2018 o 12 836 poberateľov.

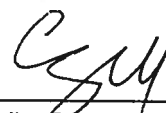
Argumentácia, ktorú používa Sociálna poisťovňa v prípade nepriznávania nárokov na dávku materské u otcov dieťaťa spočíva v tom, že otec dieťaťa tým, že vykonáva pracovnú činnosť, z ktorej dosahuje príjem, a pri ktorej nedošlo k úprave pracovného času, nie je schopný, resp. nenapĺňa podmienku prevzatia starostlivosti o dieťa.

Zákon o sociálnom poistení priamo nedefinuje, čo sa považuje za riadnu starostlivosť o dieťa, avšak odkazuje v § 15 ods. 4 na zákon č. 571/2009 Z. z. o rodičovskom príspevku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodičovskom príspevku“). Podľa § 3 ods. 4 zákona o rodičovskom príspevku sa podmienka riadnej starostlivosti o dieťa považuje za splnenú, ak oprávnená osoba zabezpečuje riadnu starostlivosť o dieťa osobne alebo inou plnoletou fyzickou osobou alebo právnickou osobou. Z tejto definície vyplýva, že podmienka riadnej starostlivosti o dieťa je splnená, ak otec dieťaťa zabezpečil starostlivosť o dieťa inou osobou (napr. matkou dieťaťa).

Na základe vyššie uvedeného sa preto na Vás, pán minister, obraciam formou tejto interpelácie a dovoľujem si Vás požiadať o vysvetlenie a zodpovedanie nasledujúcich otázok:

- 1. Je pravda, že od septembra, resp. októbra 2018 sa zmenil postup Sociálnej poisťovne pri posudzovaní nárokov na dávku materské otcom, ktorí súčasne vykonávajú zárobkovú činnosť oproti predošlým mesiacom, dôsledkom ktorého je vyšší počet nepriznaných dávok materské otcom v porovnaní s predošlými mesiacmi v roku 2018? Ak áno, na základe čoho takto Sociálna poisťovňa postupuje, keďže zákonné podmienky priznania nároku sa medzičasom nezmenili?*
- 2. Je podľa názoru Vášho ministerstva v zmysle zákona možné, aby poberateľ dávky materské vykonával súčasne pracovnú činnosť?*
- 3. Má podľa Vás argumentácia Sociálnej poisťovne, ktorú aktuálne používa na odôvodnenie zamietnutia dávky materské otcom (neupravená pracovná doba, rovnaký príjem) oporu v zákone? Ak áno, ktoré konkrétne ustanovenia zákona pojednávajú o povinnosti skrátenia pracovného úväzku a znížení príjmu pri poberaní dávky materské?*
- 4. Máte vedomosť o tom, akým spôsobom postupuje Sociálna poisťovňa pri posudzovaní nároku na dávku materské v prípade, ak je žiadateľom otec dieťaťa a matka dieťaťa za predpokladu, že v oboch prípadoch ide o žiadateľov, ktorí by popri poberaní dávky materské vykonávali aj pracovnú činnosť? Je tento postup rovnaký?*
- 5. Dochádza podľa názoru Vášho ministerstva k porušeniu ustanovenia § 3 ods. 4 zákona o rodičovskom príspevku, ktorý definuje riadnu starostlivosť o dieťa a vzťahuje sa na zákon o sociálnom poistení, ak otec poberá dávku materské a o dieťa sa súčasne stará aj matka dieťaťa? Ak nejde o porušenie zákona, aké opatrenia mienite vyvodiť voči Sociálnej poisťovni za jej postup vo veci posudzovania nároku na dávku materské v tomto kontexte?*

S úctou,

Soňa Gaborčáková

Vážený pán
Ján Richter
minister práce, sociálnych vecí
a rodiny Slovenskej republiky
Špitálska 4
816 43 Bratislava